

Erők

Az alábbi két festményem 2024 nyár elején készült a bogáti öregek otthonában. Minkét mű kiselejtezett szekrény hátlapra készült, ami körülbelül 2 m magasságú és 85 cm széles és a technika, amivel készült akril festék volt. Az egész témaválasztás onnan jött, mikor az ELTE PPK Sporttudományi intézettel való együttműködés során, a tavalyi félévben a sportszakos hallgatókról készítettünk edzés közben fényképeket. A félév során készült fényképeket tovább gondolva alkottam meg festményeket. Elkészítés során több platformon keresztül tanulmányoztam a víz és az emberi test kapcsolatát, a mozgásformákat és aránymeneteket. A víz formáit és áramlását, a különböző vizuális megjelenéseket.

Mivel nem csak külső szemmel, hanem személyes tapasztalataim révén is jártas vagyok az úszás egy részében így a személyes érzéseimet is bele tudtam vinni a munkám készítésébe. Elsősorban nem csak azért úszok a mai napig, mert élvezem, hanem mert egészségileg is fontos a számomra ugyanis enyhe gerincferdülésem van serdülő korom óta. Tudományosan is bizonyított, hogy az úszás rengeteg egészségügyi problémára jót tesz, ami majd említésre is kerül. Bár verseny szinten sosem űztem ezt a sportot, vagy bármelyik másik ágát, már kiskoromtól fogva szerettem a vízben lenni. Többek között ezért is élveztem az ezzel kapcsolatos témát is, és azt, hogy fotózni kellett vele kapcsolatban. Rengeteg olyan pillanatot sikerült megörökíteni, ami más és más szemszögből mutatott rá az úszás szépségére és a kifejtett energiákra.

A két festmény hangulata és stílusa jelentős különbségeket mutat egymással szemben. A címéből adódóan a víz erejét és kapcsolatát az emberi testtel kívántam bemutatni. Az ecsethasználat fontos szerepet töltött be az elkészítés során, hiszen a festmény dinamizmusát, energiáját ez fejezte ki a leginkább. Elsőként a fekete alapú festmény készült, ami egy merülő női úszót ábrázol. A mű hangulata és színe már éppen egy nyugalmi állapotot jelenít meg, egy ugrás utáni pillanatot, a merülés folyamatát. Az ecsetvonások ennél a festményemnél lágyabbak és megfontoltabbak, mint a sorozatból a második képemnél. A kidolgozás is és a színek dinamikája is különböző a két kép között, ezzel is kifejezve azok pillanatnyi töredékét. Az hogy felül kicsúcsosodik a fatábla és az, hogy nem abba az irányba festettem meg a fejet, mintha egy nyíl lefelé mutatna, miközben merül, az szándékos és megfontolt lépés volt. Ez az ábrázolásmód is egyfajta izgalmat ad a képnek: A szekrényhátlap formája és az, hogy milyen irányba merül a test egyfajta kontraszt azzal, hogy mit látunk és hogy milyen érzéseket fejt ki, az hogy a

gravitáció milyen irányba húzza magát a testet és az ember tekintetét. A fekete szín köztudott, hogy elnyeli a fényt és a színeket. Meglátásom szerint a fehér szín tűnt a legjobb választásnak abból a szempontból, hogy látványos legyen, de mégis megőrizze a festmény a letisztultságát. Mielőtt lefestettem volna az egész hátlapot feketére előtte megcsiszoltam csiszolópapírral a felületet, hogy a sima felületről ne pattogjon majd le az idő múltával, vagy keményebb felületű tárgyval való érintkezéskor a festék. A közel két méter hosszúságú és 70 centi széles lap lefestése nem tartott hosszú ideig, körülbelül másfél óra lehetett. Rá következő nap álltam neki a fehér festékkel ábrázolt női alaknak, ami fél napot vett igénybe. A lapot felállítva kezdtem el festeni, ami az elején kihívást jelentett nekem, ugyanakkor izgalmas is volt és kevésbé megterhelő, mert folyamatosan pozicionáltam magam, miközben festettem a képet. Lentől felfelé haladtam, azaz a fejjel kezdtem követve a törzs majd a lábak finom vonalát. Az arányosságok érdekében volt egy kép, amit időnként figyelembe véve néztem, hogy az arányokat reálisan tudjam ábrázolni. Kidolgozás szempontjából próbáltam most nem a részletekbe merülni, mert tudom magamról, hogy képes vagyok rá és addig festem a képet, ameddig az számomra teljesen meg nem felel, és ilyenkor bele esek abba a hibába hogy úgymond „túlfestem”. Ennek a festménynek az elkészítése egyfajta önreflexiót is mutatott és önuralmat ahhoz, hogy ne essek túlzásokba, azaz eleget tegyek annak a mondásnak, hogy: „A kevesebb több”.

Sorozatom második festménye, amiről korábban is szó esett az első ellentéte sokkal inkább. Itt már hevesebb, dinamikusabb ecsethasználatot folytattam, ami részben annak is köszönhető volt, hogy már nem volt sok időm a munkám befejezésére. A szűk időkeret viszont nem okozott nehézséget csak egyszerűen más irányt vett a festmény hangulata. Míg az előző egy nyugalmi állapotot jelenít meg addig a másik egy ugrás folyamat pillanatát vetíti a néző elé. Az egész mozdulat és a megfeszült izmok részletes látványa is kihangsúlyozza azt, hogy mennyi energia rejlik ebben a pillanatban, ami a való életben is megmutatkozik. Az lap alapja itt már három színnel van festve: fehér, szürke és fekete. Az elsőhöz hasonlóan itt is szándékosan nem használtam színeket, részben azért, hogy látszódjon a két téma összekapcsolódása. Nem csak a test állapotában van ellentét, de a színhasználatban is. A három árnyalat kombinálása és vegyes használata is kiemeli a festmény dinamikusságát, pont úgy, mint a fröccsenések mennyisége is. Ennél a munkámnál sem a részletességre vagy a pontosságra törekedtem, hanem úgy, mint az előzőnél az ember és a víz kapcsolatára, ahogy érintkezik a test a vízzel. Verseny során is köztudott, hogy az ugrás fontos szerepet tölt be a rajtnál. Egy jó ugrás erőssége, íve, lendülete már esély a győzelemre. Bár a festmény nem az

ívet, azzal járó szépséget, hanem sokkal inkább a becsapódást mértékét, erősségét ábrázolja. A fröccsenést ezért is vittem fel nagy mennyiségben, szinte annyira, hogy a szürke alapfestésből szinte semmi sem látszik. Azt a hatást kívántam elérni, hogy szinte érezhető legyen a test és a víz egyé válása. Szinte kiugrik az alak a képből. A különböző színű alapok negatívját festettem fel rá, hogy jól látszódjanak a kiemelt testrészek, illetve a fröccsenések.

A két festmény stíluskülönbsége, az hogy egy nyugalmi és egy dinamikusan becsapódó alakot láthatunk az egyfajta önreflexiót is ábrázol. Az első festmény a fekete alapú, ami elsőnek készült, az azt a kényelmi, nyugalmi, merengős, kifinomultságot sugározza kifelé, ami belőlem általában jönni szokott. Ez a festmény a személyiségem nagy részét öleli fel. Ez emberek ezt az oldalamat látják meg először, így ismernek meg. A másik meg éppen az ellenkezőjét, néha amilyen nyugodt és csendes vagyok, olyan hirtelen tudok felcsattanni és heves lenni. Forrófejű állapotomban kapkodok és bosszankodom. Van a békés merülés, mikor kizárom a környezetet, a gondokat és „minden a vízen kívül marad” és van a becsapódás, mikor borul minden, fejest ugrom a teendőkbe vagy éppen a problémák sűrűjébe, és ha úgy esik, akkor magam körül „minden vizes lesz”. Ez csak egyfajta hasonlat arra, mit is fejez ki belőlem a két festmény.

A festményekkel kapcsolatos inspirációkat saját élményeim, érzéseim, tapasztalataim adták. Az utóbbi időben volt szerencsém többször is a tenger, óceán közelében lenni és úszni is. Bár a munkákon beltéri uszodai úszókat sejtet ábrázolni, a vízzel kapcsolatos legszebb és nyugalmasabb emlékeim nálam a tengerben vannak. Ilyenkor sokszor szoktunk snorkel-ezni a nagy vizeken. A snorkeling a víz felszínén vagy nemsokkal alatta lévő egyfajta bűvarkodás csak oxigénpalack nélkül. Egy bűvárszemüveg, pipa kell, hozzá bár gyakran használnak békatalpat is hozzá. Az akkor elárasztott nyugalom, amit akkor érzek a merüléseknél, mikor kizárom a külvilágot és csak azt hallom, ami a vízben történik nincs jobb érzés. Lebegni a sós víz tetején, kémlelni az alattad lévő mélységet, a hatalmas sziklákat és a körötte lévő élővilágot. Nézni az időnként megcsillanó halak cikázását, keresni a homok sűrűjében az apró kagylókat, csigákat, kiszúrni a ritkaságokat, pici csodákat. Bár nagyon szeretem ezt a tevékenységet és a belső békét, ami körülvesz, e mellett azért mindig van bennem alázatosság és óvatosság is mikor kimegyünk a nyíltabb vízi részekre. A sekély partokon és csak addig menni ameddig el lehet látni magabiztosan, és tudni, hogy valaki még van melletted, addig teljes a nyugalom. Viszont amilyen vonzó a mélység, olyan titokzatos is számomra. Nem látni mást magad előtt csak a nyílt kékséget egyfajta félelem is elárasztja a testet. A merülő képen a fekete a sötétség, a mélységet, a szorongást is szimbolizálja, kizárja a külvilág érzését.

A második festmény lélektani alapja sokkal mozgalmasabb, ahogy az kinézetén is látszik. Merészség és kuszaság, lobbanékonyság és félelem is egyben. Mint amiről már szó esett, inkább a hevesebbik oldalamat jelképezi a munka egész megnyilvánulása. Tulajdonképpen én nem szeretek úszásnál fejest ugrani a vízbe, fizikai szempontból nincsenek jó emlékeim róla, és másik részről úgy hogy magas vagyok és még plusz emelt részre is fel kell állni, úgy hogy nincs tériszonyom csak magától az ugrás nagyságától és becsapódásától félek, szorongással tölt el. Ez már sokkal inkább az uszodai környezet mozgalmasságát is szemlélteti. Egyértelműen a tengernél az ember nyaral, pihen. Az uszodában nincs meg az a béke és nyugalom. Ott menni kell, csinálni kell, időre, legyen hasznos, a mozogj és legyen hatékony, amit csinálsz. Az egészség és a kondi, amiért mész vagy, csak mert szereted vagy éppen nem csak kötelező. Kicsit hasonló érzésekkel indultam neki ennél a képnél, de a végén már élveztem az egészet.

A témám kidolgozásában nem csak festők, de fotósok is ösztönöztek. Köztük volt Eric Zener, Samanta French, Zena Holloway és Al Bello amerikai sportfotós, akik munkáiból merítettem még az ihleteteimet. Al Bello stílusára jellemző többek között a szokatlan, kreatív szögek, például víz alatti kamerákat használ úszóversenyeken vagy drámai szilvetteket készít az esti fényviszonyok között. Szívesen kísérletezik az árnyékokkal, színekkel és fényekkel, hogy drámai hatást érjen el. Mindemellett fontos szerepet kap az érzelmek kimutatása, megörökítése a fényképein az én festményeimmel ellentétben, ugyanis nálam szándékosan nem látszódik a fej ábrázolása az érzelmek, vonások megjelenése. Ő fényképezőgép által én az ecset segítségével alkottam hasonló, de mégsem egyező munkát. Eric Zener, Samantha French és Zena Holloway három különböző, de egyaránt lenyűgöző művész, akik munkáikban gyakran a víz és az emberi test közötti kapcsolatot, ami nálam is érzékelhető. Zener legismertebb munkái azok a hiperrealista festmények, amelyek a víz, különösen az úszók és a víz alatti világ témájára épülnek. Az ember és a természet viszonya, a víztisztító, megnyugtató és transzcendens ereje gyakori témája műveinek. Sok festményében az alámerülés vagy a víz felszínén lebegő testek jelennek meg, amelyek az önreflexiót és a menekülés érzését szimbolizálják. Fotórealisztikus technikával dolgozik, amely részletgazdagságával lenyűgöző hatást kelt. A fény és a víz mozgásának ábrázolása kiemelkedő, különösen a fénytörések és tükröződések révén. Zener munkásságára a pályamunkám elkészítése után bukkantam rá és adott utó inspirációt, abból a szempontból, ha én ezt a témát még ki szeretném fejteni, illetve tovább dolgozni. Samatha hozzám hasonlóan sok a munkáihoz saját emlékeit használja fel. Művein érezhető a szabadság, nosztalgia és időtlenség érzése. Színes, életteli palettával dolgozik, amely a nyári hangulatot

idézi. A víz textúrájának és a testek mozgásának megjelenítése finom részletességgel történik, miközben kissé lágyabb, álomszerű hatást kelt. Ő számomra témáját tekintve közel állt hozzám, viszont elleninspirációként is szolgált stílusát tekintve, hiszen realista festészetével és színekavalkádjával, merőben ellentétje az én munkáimnak, amit kontrasztként kívántam feltűntetni az ismertetésekben. Holloway fotós szürrealis, éteri esztétikát alkalmaz, amely hangsúlyozza a víz alatti környezet súlytalanságát és nyugalmat sugárzó légkörét. Az aprólékosan beállított kompozíciók és a lágy fények révén Holloway képei inkább festményekre emlékeztetnek és éppen ezért vált rendkívül szimpatikus művésszé számomra.

Sok ellentét, önreflexió, belső gondolat övezi a munkáim nagy részét. Ami érdekes, mert mikor festek, nem érzelemből teszem, vagy nem tudatosan. Mikor kész vagyok egy képpel, általában utána szoktam tanulmányozni és felfedezni, hogy ez és ez miért van, miért így néz ki mit is gondoltam ekkor. Számos ellentétpár bukkan fel mint például a színek, hangulatok, erőviszonyok, a maszkulin, feminin vonások és az érzelmek.

Bódi Flóra Eszter